

Magyar—szovjet egyetemi kapcsolatok

A hét elején rendezték meg Miskolcon, a Nehézipari Műszaki Egyetemen az első magyar—szovjet rektori konferenciát. A tanácskozáson a magyar és a szovjet küldöttség képviselői megvitatták a két ország felsőoktatási intézményeiben folyó oktató-nevelő, tudományos-kutató munka eddigi tapasztalatait, a felsőoktatás pedagógia, soron következő, közös feladatait, az együttműködés eredményeit. Szó volt a háromnapos tanácskozáson azokról a testvérkapcsolatokról, melyek az elmúlt évtizedben fejlődtek, erősödtek a két ország egyetemei, főiskolái között. A rektori konferencia résztvevői elmondták véleményüket, tapasztalataikat a közvetlen testvéri kapcsolat eddigi eredményeiről, vázolták a továbbfejlesztési lehetőségeit, formáit és módszereit. A hasznos magyar—szovjet rektori konferencia befejeztével a szovjet küldöttség tagjai néhány napra azokra az egyetemekre látogatnak, amelyekkel közvetlen kapcsolatokat építettek ki.

József Attila Tudományegyetem egyik szovjet testvérintézményének, az Odeszai Állami Mecsnyikov Egyetemnek rektora, Szerdjuk professzor, az egyetem vendégeként Szegedre érkezett. Tegnap, csütörtökön találkozott a JATE állami, párt- és szakszervezeti szerveinek vezetőivel, a dékánnal és az egyetem más irányítóival. A sokoldalú esz-

mecsere után a szovjet vendég városnézésen vett részt, ellátogatott Algyőre és Ópusztaszerre is. Ma, pénteken az odeszai professzor az egyetem kísérleti, fizikai intézetébe látogat, majd az egyetemi számítástechnikai központot tekinti meg.

A szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola szovjet testvérintézményének vezetőit tegnap, a késő esti órákban várják kétnapos látogatásra.

Magyar—bolgár kulturális együttműködés

Október 20—23. között Budapesten tartotta harmadik ülését a magyar—bolgár kulturális együttműködési vegyes bizottság. Az ülésen a felek áttekintették a két ország kulturális együttműködésének helyzetét, továbbit feladatait, és megvitatották a közművelődési, irodalmi, kiadói és a kulturális emlékekre vonatkozó együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeit.

A vegyes bizottság üléséről készült jegyzőkönyvet csütörtökön a Kulturális Minisztériumban Garamvölgyi József kulturális miniszter, helyettes és Alekszandr Földi, a bolgár művészeti és kulturális bizottság elnökhelye-

Kitüntetés

Csütörtökön, tegnap az MSZBT székházában a tanácsrendszer 25 éves évfordulója alkalmából a szovjetek és a magyar tanácsok együttműködésében kifejtett kiemelkedő újságírói munkájáért az MSZBT elnöksége aranykoszorús jelvényt és oklevéllel tüntette ki Mihail Fjodorovics Sztrepuhovot, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa elnöksége folyóiratának főszerkesztőjét.

A kitüntetés Nagy Mária, az MSZBT főtájkára nyújtotta át. Jelen volt dr. Varga József, a Minisztertanács Tanácsai Hivatalának elnökhelyettese.

tése — a vegyes bizottság társelnökei írták alá. Az aláíráson megjelent dr. Molnár Ferenc kulturális államtitkár és Radi Botev, a budapesti bolgár nagykövetség ideiglenes ügyvivője.

A jegyzőkönyv többek között a közművelődési tevékenység élénkítését ajánlja a két ország illetékesének figyelmébe. Bolgár—magyar szemináriumot javasol, amely fórumot teremtené a megyei könyvtárak funkciójának és más tudományos intézményekkel való együttműködésének megvitatására Magyarországon. A bizottság támogatja a testvérmegyek, testvérvárosok művelődési együttműködésének erősítését. (MTI)

Pályaválasztási hetek

Mi lesz, ha nagy lesz? — kérdezik a gyerekeket már kicsi korukban. Nem is késik a gyakran meghökkenítő válasz. A szülő csak mosolyog: még ráér a gyerek eldönteni. Sokan nem is tesznek túl sokat azért, hogy időben felkészítsék a kisdíjakokat a pályaválasztásra. Csak akkor kapkodnak fűhöz-fához, amikor már nem lehet tovább halogatni a döntést. A megalapozatlan, hibás választás sokszor csatlódáshoz vezet. Nem árt tehát ismerni a gyerekek képességeit, érdeklődését, a munka- és továbbtanulási lehetőségeket figyelembe véve tudatosan segíteni őket a pályaválasztásban.

A Szegeden működő pályaválasztási intézet fennállásának 3 éve alatt sokat tett már ennek érdekében. A megyei és a városi tanács munkatársai, művelődésügyi és egészségügyi osztályai, az iskolai és az üzemi pályaválasztási felelősökkel együttműködve rendszeresen tájékoztatják a tanulókat a lehetőségekről, próbálják vonzóvá, érdekessé tenni számukra a legkülönbözőbb pályákat. Am hiábavaló a szakemberek és pedagógusok minden erőfeszítése, amíg maguk a szülők — gyerekek mellett a leginkább érdekelt — tájékozatlanok. Sokan sem a továbbtanulási formákat, sem a szakmákat nem ismerik eléggé.

Az idén először meghirdetett pályaválasztási hetekkel számukra is szeretnénk segítséget nyújtani. A csaknem egyhónapos rendezvény sorozat a megye minden nagyobb városában önálló programmal jelentkezik. Az október 15-én, és 16-án Hódmezővásárhelyen tartott pályaválasztási módszervásár országos jelentőségű volt. Lehetővé tette, hogy négy megye — Békés, Szolnok, Bács-Kiskun és Csongrád — pályaválasztási intézeteinek igazgatói és munkatársai ki-cserélhessék tapasztalataikat, megismerkedjenek a már bevált módszerekkel.

A szegedi pályaválasztási heteket a városi tanács vb munkatársai osztályával együttműködve szervezte meg a pályaválasztási intézet. Megnyitóját október 27-én, hétfőn délután 2 órakor lesz a DELEP Bocskai utcán a székházban, ahol az iskolai és az üzemi pályaválasztási megbízottak találkoznak, s tájékoztatják egymást tevékenységükről. Ugyanezen a napon délután 5 óráig a szülők számára értekezletet tartanak, melyen a pályaválasztás egészségügyi követelményeiről, Szeged munkaerőigényéről, s a pályaválasztásra való felkészítés pszichológiai feladatai-

ról hangzanak el előadások. Az október 23-ai rendezvény érdekeltjei a nyolcadik osztályos osztályfőnökök, részükre üzemlátogatást szerveznek és elkalauzolják őket a pályaválasztási kiállításra. A középiskolák harmadik és negyedik osztályában tartott pályafelvilágosító beszélgetések, az általános iskolák hetedik és nyolcadikos tanulóit érdeklő üzemlátogatások mellett érdekes eseménynek ígérkezik a november 2-ára tervezett pályaválasztási vetélkedő szegedi döntője. Már az október 17-én elődöntő meggyőzte a szakembereket és szülőket: a játékos verseny jó alkalom a gyerekek pályaismeretének bővítésére. Előre elkészített forgatókönyv alapján a város 29 általános iskolájának csapatai vetélkedtek egymással. A szakmunkás-, a szakközépiskolai és a gimnáziumi képzésről szerzett ismeretükről adtak számot, bemutattak egy-egy üzemet és szakmát. A szegedi döntő győztes csapatai

tovább versenyeznek az október 16-ai megyei döntőn. S amíg a versenyek tartanak, nem lesz olyan üzem, amely „terítékre ne kerülne”. A kevésbé népszerű, alig ismert szakmákról is bőséges tudást szerezhetnek a gyerekek.

Bár a különféle rendezvények főszereplői Szegeden is az iskolások, a szervezők a szülőkre is gondoltak. A pályaválasztási intézet a hetek ideje alatt információs szolgálatot tart, mindennap reggel 8-tól délután 6 óráig. Október 31-én — a nyitott kapuk napján — a város üzemében és közéleti oktatási intézményeiben várják a szülők kérdéseit, tájékoztatják őket a munkakörülményekről és a továbbtanulási lehetőségekről. A pályaválasztási hetek azoknak a diákoknak — és szülőknek — gondjainak szeretne segíteni, akiknek az idei tanévben kell eldönteniük, mit írnak az iskolákban kiosztott jelentkezési lapokra.

L. Zs.

Bálványok és bálványimádók

Ősi kultúrák mítoszteremtő bálványai élednek újra Veress Pál festőművész különös alkotásain. Képeiből a József Attila Tudományegyetem KISZ-klubja rendezett nagy sikerű tárlatot, melynek megnyitóján Tornai József költő estje erősítette azt a művészi hatást, melynek lényege ennek a hajdani, világtérítő művészetnek mai korunk kérdéseire rezonáló hatása. Veress Pálnak szinte minden egyes alkotása ezeknek az egykoron misztikus erővel felruházott bálványoknak, istenszobrocskáknak, totemoszlopoknak mai festői megfogalmazásai, s egyúttal újraértékelés. Stilizáltak ezek a motívumok, ugyanakkor megőrzik a hajdani formakultúra elemét. Veress Pál művészete révén mai tartalmakkal telítődnek ezek a bálványok, totemizmus jelvények, s címeiben segíti a nézőt ezeknek a tartalmaknak megértéséhez. Kiállítását végignézve mégis marad valami hiányérzetünk. Túlságosan beszűkült művészet ez, stilizációja nem új, ismeretlen vidékekre nyit kaput-ablakot, hanem fogva tartja, gúzsba köti a nézőt.

A szentendrei fiatalok túlfutott elköteleztek magukat akkor, amikor csoportjukat, a szentendrei Duna-parton, Vajda Lajos Stúdióknak keresztelték. Ez a kötődés, ez a nevükben is hirdett hovatartozás meghatározta eddigi, immár hároméves tevékenységüket, s meghatároz-

za mostani, szegedi tárlatukat is, melyet a Bartók Béla Művelődési Központ Fiala Művészek Klubjában rendeztek. Tizenkét fiatal amatőr alkotót — munkásokat, technikusokat — tömörítő stúdió kiállításának egyik legfőbb és legfigyelemreméltóbb ismérve, hogy műveiket név nélkül, cím nélkül mutatják be. Ez az anonimitás azonban egyelőre még a hordatudat kifejezője csupán, s nem egy alkotó közösség tudatos, folyamatos és rendszeres művészi munkásságának bizonyítéka.

Nem egyszerű dolog Szentendrén szabadulni az ott élt vagy ma is ott élő kiváló mesterek hatásaitól. Mintha e stúdió tagjai nem is akarnának alkotó egyének, szubjektumok, művészek lenni, ám műveikkel bálványokat, neves és rangos alkotókat követnek. Nem nehéz felismerni a festményeken, grafikákon vagy szobrokon, többek között Bálint Endre, Anna Margit, Deim Pál, Csikszentmihályi Róbert, Barcsay Jenő, vagy éppen a névadó Vajda Lajos művészetének hatását. Mindenesetre a tény, hogy tehetséges fiatalok alkotásait láthatjuk a szegedi klubban, sajnós, nem derül ki, melyik mű kinek az alkotása. Ez azért lenne fontos, mert, mint a kiállítás is bizonyítja, nem egyforma felkészültségű, tehetséges, kvalitású fiatalokkal állunk szemben.

T. L.

Kenyér és cigaretta

Színes magyar film. Szántó Erika novellájából filmre írta Csányi Miklós és Szántó Erika. Rendezte: Csányi Miklós. Operatőr: Jankura Péter. Zenéjét szerezte: Presser Gábor. Főszereplők: Szirtes Ádám, Fried Péter, Fekete Gizi, Hegedűs Erzsébet, Jana Plichová, Kállai Ferenc, Ronyecz Mária.

Megnyerő, gondolatokban gazdag, részletszépségekben bővelkedő film a televízióban már jól ismert Csányi Miklós első nagyjátékfilmje. Szép és igaz film, de nem hibátlan alkotás. Szántó Erika novellája nagyszerű lehetőséget biztosít a rendezőnek, hogy dokumentalista hajlamait ötvözze a játékfilm-készítés művészi feladataival.

Munkáskörnyezetben, a város peremén játszódik a Kenyér és cigaretta című alkotás. Az emberi élet indulásának, és a megérdemelt pihenés előtti óráknak emberi-társadalmi konfliktusait képezi a film gerincét. Hőse egy nyugdíj előtt álló papírgyári munkás, Feri bácsi és a szüleit, a megszokott családját fészket faképnél hagyó, az önálló életet vállaló fiatalbarnát, Andris. Kettejük kapcsolata, egyéni és közösségi konfliktusok rejtik az alkotók művészi üzenetét. Feri bácsi, aki egész életét egyenes derékkal, becsületesen, ám minden látványos sikert mellőzve — elkeseredésében huszonegyévesen, kiváló munkájáért kapott oklevélben és egy üveg vodkában keresi a vigaszt olcsó objektivitását — élte az életét tisztességes családapaként. Elete első koronája lehetne a finnországi tanulmányút, az a felemelő feladat, hogy az új finn gépek az ő munkája nyomán kezdik ontani a hengerekre csavarodó hatalmas

papírtömeget. Am közbeszól az élet — szerencsétlenség?, véletlen?, a mérleg készítése, a vállalom — nem vállalom kérdéseire választ követelő esemény — az új gép az egyik munkás halálát okozza. A fiú Andris, aki úgy élt, hogy bárhol is bármikor le tudjon lépni — családból, szerelemből, munkahelyről — ebben a helyzetben érzi először, hogy valakinek szüksége van rá valakiért felelős, csak valakivel együtt ér valamit. A hősök egyéni életét, családi, szerelmi konfliktusait egy kicsit elhúzott jelenetben, Anna esküvői szertartása nyújtja.

Csányi Miklós kiválóan egyesíti a környezetet bemutató dokumentumot a visszafogott játékfilmes stílussal, a színészek természetes játékával. Am Andris figurája e tipikus hosszú hajú, lázadó, de gondolkodó fiatalember alakja, mint már annyi új magyar műben nem tudta legyőzni az előregyártott kli-sék és sémák mágneshatását. Az ő szájából hangzik el a legtöbb közhang, az ő élete a leginkább hiteles, az ő élettere a leginkább konstruált. Bizonyára ehhez az érzésünkhöz hozzájárul az a tény, hogy nem hivatásos színész, Fried Péter alakította Andris figuráját. A film legjobb alakítása Szirtes Ádám nevéhez fűződik, ő játssza belső fűtöttségével, színészi eszközárának letisztult gazdagságával az öreg szakmunkást, kiválóan érzékelte, hogyan hullik a koronára — a Finnországból való visszatérés utáni öröm és elégedettség — a porba, a köz motorja hogyan menekül a magányba. A film utolsó képsorain a hatalmas gyártelep mögött, a hajnali párából éppen két fű a Nap narancssárga korongja. S ekkor indul — vállalva a felelősséget, 40 évi becsületesen munka után az egyszerű megelégedettségét — a magányból a hegyi, megbúvó

kalyibából vissza az életbe, az indító és megtartó köz-ségbe Feri bácsi, s viszi magával — s ez már valóban továbbgondolt üzenet — Andrist is.

Örömmel láttuk a színészek között a néhány éve Szegedről, a Minerva színpad tagjai közül kiröppent Fekete Gizit, aki Anna alakját formálta meg tehetségesen, szép reményekre jogosítva. Meg kell említenünk még Hegedűs Erzsébet, aki a feleség szerepében a családot összetartó aggódást és erőt egyszerre testesítette meg, valamint a cseh vendégművésznőt, Jana Plichtovát alakítását.

T. L.

Kamaraest

A Szegedi Kamarazenekar szerda este Pál Tamás vezényletével tartott hangversenyt. Az est műsorát J. S. Bach műveiből állították össze. Először a zongorára, fuvolára és hegedűre írt a-moll koncertet hallottuk, Delley József, Román Zoltán és Várnagy Lajos szólóival. Delley remekelt játszotta végig a komplikált zongoraszólamot. Nem rajta múltott, hogy még a fölnyitlaton zongora is túl hangos volt a zenekarhoz, de főleg a másik két szólistához képest.

A hangverseny főpontja az I. C-dúr szvit előadása volt. Pál Tamás vezetésével a kamarazenekar hangzása precízebb, kifejezettségesebb, kontúrosabb lett, mint az elmúlt években volt. Vezénylése lendületes, lényegre törő, a táncételekben szellemes. A művet egy zeneszerző hozzáértésével értelmezi, tagolja, fázisozza. Gondot fordít az eddig ke-

vessé dicséretes vonóshangzásra, a hegedűtől többször hallhattunk szokatlanul szépen képzett hangokat, és finom pánokat is. A mű fűvós szólistái: Meszlényi László és Lajos István (oboa), valamint Hans Held (fagott) kulturáltan, szép hangon, pontosan játszottak együtt a vonósokkal. A koncertet a d-moll kettősverseny zárta le, Nagy Imre oboa- és Várnagy Lajos hegedűszólójával. A népszerű mű (kétzongorás változatát tavaly hallottuk) lendületét, energiáját ezúttal is az első- és vezényelt zenekar biztosította. A közönség kétszer is követelt ráadást a művekből, bizonyítva, hogy az európai szellemű zenélés és az igényesség nálunk is azonnal győzni és hatni tud. Pál Tamástól pedig izgalommal várjuk — éppen ma este — Mozart Figarójának bemutatóját.

Huszár Lajos

Jól vizsgázott a vásárhelyi EB—4

Jól vizsgázott a Gödöllői Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézetben az az EB—4 típusú, magasra emelve billentő pótkocsi, amelyet a Hódmezővásárhelyi Mezőgazdasági Vállalat gyártott. A négytónás teherbírási, egytengelyes új pótkocsi előnye elsősorban az, hogy róla nemcsak a talajra, hanem — átrakógép nélkül — bármilyen ma használatos pótkocsiba, teherautóba vagy éppen vasúti tehervagonba közvetlenül üríthető a rakomány. Mindezt úgy valósítja meg, hogy a rakományt teli kocsi szekrényt előbb 2,5 méter magára emeli, majd a rakfelület kellő hátra billentésével a fogadó járműre csúsztatja.

Az új elven működő pótkocsi ezenkívül a nagy teljesítményű vető-ültető és műtrágyaszóró gépek tartályának feltöltésére is alkalmas.

Takarmánygyár

Zalacséb község határában elkészült az ország egyik legjelentősebb ipari takarmánygyártó bázisa. Az üzem évente 1000 vagonszámú granulátumot állít elő silókukoricából és lucernaszelektből.